

vel ensidigt Standpunkt. Lad mig søje til, at dersom jeg havde maattet eller kunnet løse Udvalgets Forslags sidste Punktum saaledes, at det kun vil, at den Paagjældende skal kunne fordre Erstatning af sin Modpart for det Salær, som han har betalt til sin Procurator i den Slags Smaasager, naar dette Salær er rimeligt, billigt og holdt indenfor de Grændser, som Lovgivningen anser for naturlige, — saa skulde jeg ikke have modsat mig det; men det ærebe Udvalg har i sine Motiver udtryffeligt sagt, at man i disse Smaasager, hvor der vel at mærke skal gives Parterne Vejledning, skal være berettiget til at tage en Procurator og fordre Betaling til denne, „uden at den i Forordning af 6te August 1824 § 4 satte Grændse forsaavidt kommer i Betragtning“. Ja, man maa ikke tage mig det ilde op, men det forekommer mig, at man ved dette Forslag har filltet sig noget vel meget paa et Procuratorstandpunkt. Jeg skal ikke tvistes med ærebe Medlemmer om, hvorvidt den Grændse, der i Forordningen af 6te August 1824 er sat for den Betaling, hvormed Modparten kan belastes i disse smaa Gjældsager, er rigtig eller naturlig; det kan gjerne være, at naar man har sagt: „I maa ikke faae mere end 2 eller 4 Rd., efter som Sagen er — efter som der føres Vidner eller ikke føres Vidner — er Grændsen for snever. Det er meget muligt, at vi kunne komme til i sin Tid at forstørre Grændsen, ja maaste rent kaste den bort, men der skal, forekommer det mig, i vor Lovgivning være, hvad Netsvæsenet angaar, en vis Ensamformighed, en vis Sammenhang, og det er efter min Opfattelse unaturligt, saalænge man mener, at i alle andre Smaasager skal den ene Part ikke kunne belaste den anden Part med større Procuratorsalær end saa og saa meget, saa at gjøre en speciel Undtagelse i dette enkelte Tilfælde; i den Grad forekommer Sagen mig virkelig ikke at være vigtig. Mod mit Forslag om, at Høiestret i særegne Tilfælde skulde kunne lempe den almindelige Regel om, at den, der har forlangt foretaget en Udpantning, som befindes ulovlig, skal betale Modparten hele Sagens Omkostninger skadesløst gjennem alle Instantser, har den ærebe Ordfører stærkt udtalt sig. Han har gjort gjældende, først, at det ikke var ganske saa Tilfælde, i hvilke Udpantningsretten var bleven udvidet, men jeg antager dog, at man ved at gaa alle Tilfældene igjennem maa erkjende, at det forholdsvis kun er saa Tilfælde, og at det navnlig er et forsvindende Antal Tilfælde, i hvilke Udpantningsretten skal finde Sted som noget Nyt, sammenlignet med de Tilfælde, i hvilke Udpantningsretten kun bevares; men i hvert Fald udvider man den jo ikke til andre Tilfælde end til saadanne, i hvilke man mener, at de almindelige Betingelser for Udpantningsrettens naturlige Tilstedelighed virkelig forefindes. Den ærebe Ordfører sagde, at der ikke var nogen- somhelst Grund til at lade Sagens Lovsommelighed

komme i Betragtning; det var nu maaste et noget for stærkt Udbrud for, hvad den ærebe Ordfører egentlig mente. Jeg antager dog, at han vil erkjende, at der i alt Fald kan være forskellige Meninger om dette Spørgsmaal, i Særdeleshed da der har uddannet sig, som han stærkt fremhævede, en bestemt Praxis, som gaar ud fra en anden Betragtning af Sagen, men derved skal jeg ikke opholde mig. Men jeg maa sige, at hans Grund for, at der ikke var nogen- somhelst Grund til at lade Sagens Lovsommelighed komme i Betragtning, var efter min Opfattelse ingenlunde fyldestgjørende. Hans Grund var den, at den Paagjældende jo kunde lade være at gjøre Udpantningsretten gjældende og gaa den ordinære Procesvei, og at dette burde ske, naar der var nogen- somhelst Lovl. tilstede. Det er navnlig denne Side af Sagen, som jeg ønsker at fremdrage, thi det forekommer mig, at man meget let i sin Interesse for at værne om Skyldneren, at han ikke skal blive udsat for at blive overrasket ved en urigtig Udpantningsforretning, kan komme til at gaa til den modsatte Yderlighed, som vil gaa ud over disse selsomme Skyldnere. Man maa vel lægge Mærke til, at jo mere man stiller det op som absolut truende Regel overfor de Berettigede, at de, naar de komme til Erkjendelse af — selv om det først sker ved sidste Instants — at de have havt Uret ved at gjøre Udpantning, skulle betale alle Sagens Omkostninger, deri ogsaa indbefattet disse Procuratorsalærer, som vi nu hørte ere meget større end Netsgebyrerne, hvilket jeg beder erindret for en anden Leiligheds Skyld — jeg siger, at man vel maa lægge Mærke til, at da vil Følgen deraf let blive den, at Folk virkelig ville vælge at gaa den ordinære Rettergangsvei, naar der kan være blot den allerfjerneste Skygge af Lovl. tilstede. Utsaa alle frygtagte Mennecker ville gaa den ordinære Rettergangsvei; men jeg spørger da: Hvem vil dette komme til at gaa ud over? Det vil komme til at gaa ud over Skyldneren, der kommer til at betale. Vil man sige: Nei, det vil slet ikke komme til at gaa ud over ham, thi naar Skyldneren erkjender sin Bligt til at betale, ville Parterne indgaa Forslig, saa har jeg allerede omtalt, at denne Anvisning paa Forslig ikke slaar til i alle Tilfælde. Men dertil kommer, at der er adskillige Mennecker, som ere meget opfindsomme med Hensyn til Indvendinger, naar disse kunne føre til en Udbydelse af Sagen, hvormod, naar det ikke hjælper dem Noget at gjøre Indvendinger, naar der bagefter kan blive Spørgsmaal om Regres og deslige, saa blive disse Indvendinger borte. Jeg tror altsaa, at ved at give Reglen saa ubetinget, som Udvalget vil, udsætter man sig let for at tilveiebringe en Frygt for at benytte Udpantningsinstiitutet, Noget, som netop kan være uheldigt for Skyldneren. Men, mine Herrer! man maa desuden ikke se bort fra de Berettigede. Hvem ere de Berettigede? Ja, tænke vi os f. Ex. en rig, velhavende, haard